

вищенню ефективності процесів сприйняття і закріплення навчального матеріалу, оптимізації навчального процесу в цілому, що приводить до якісно нового рівня фахівця.

Заболотна О.О., Бобрівник С.Л.,
викладачі кафедри іноземних мов факультету МЕІМ

РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Під час вироблення стратегії взаємодії менеджерам різних рівнів доводиться брати до уваги не тільки потреби, мотиви, вказівки співробітників компанії, партнерів по бізнесу та конкурентів, але й той факт, як ці мотиви та потреби вони розуміють.

Сучасні психологи, Т.П. Гаврилова, А.А. Бодалев, стверджують, що емпатією називається здатність розуміти світ почуттів іншої людини та співпереживати. Керівник з високою розвиненою емпатією здатен забезпечити сприятливий психологічний клімат всередині колективу, побудувати взаємовідносини на основі довіри та взаємопомоги від партнерів, ефективно вести переговори, прагнучи отримати більш високі результати, ніж менеджер, емпатія якого знаходиться на низькому рівні. Окрім цього, емпатія допомагає менеджеру краще прогнозувати поведінку людей у різних ситуаціях, їхню реакцію на ті чи інші дії, що є одним із механізмів керування ними. Розвивати емпатію можливо різними способами, які підбираються виходячи з віку людини, її професії та початкового рівня емпатії. Особливий інтерес представляє дослідження розвитку емпатії студентів-менеджерів на заняттях з англійської мови, де застосовуються ділові ігри різноманітної тематики.

У процесі проведення ділових ігор створюються ситуації практичної діяльності студента, які імітують професійну працю. Адже ділова гра — це колективний метод навчання. Вона може включати в себе цілий комплекс методів активного навчання, наприклад: дискусію, мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій, дії згідно інструкції і т.д.

Згідно методики проведення ділової гри необхідно встановити заздалегідь мету та зміст гри, її основні етапи, розподілити ролі між учасниками, розробити критерії оцінювання, а також підготувати необхідний матеріал для імітації ситуації професійної діяльності. В ході ділової гри повинні розглядатися різноманітні проблемні ситуації, і чим різноманітнішими вони будуть, тим результативнішою буде діяльність учасників.

Оцінювати діяльність студентів в ході ділової гри доречно за кількома напрямками. По-перше, це професійна компетентність, яку вони продемонстрували. Сюди відносяться всі знання, вміння та навички, способи поведінки та мислення, які відповідають певній професії, в даному випадку, професії менеджера. По-друге, це мовна компетентність. У сучасному суспільстві спостерігається тенденція збільшення міжнародних контактів, встановлення тісних ділових зв'язків між організаціями з різних країн. Важливу роль в організації таких міжнародних взаємодій відіграють менеджери компанії, отже вони повинні вміти брати участь в процесі прийняття та передачі інформації на іноземній мові. І, нарешті, по-третє, творчий підхід до реалізації змісту ділової гри. Це і вміння знаходити нестандартні рішення проблеми, і ініціативність, і креативність в обранні ситуацій.

З точки зору розвитку емпатії студентів, необхідно звертати увагу на взаємовідносини між учасниками гри, їхнє взаєморозуміння та бажання досягти результатів, вигідних обох сторонам, які приймають участь у переговорах. Важливо порівняти ефективність переговорів, які здійснюються високоемпатійними студентами та тими, які не можуть уявити себе на місці іншого, зрозуміти чужу точку зору, знайти компромісне рішення проблеми. Таким чином, на уроці іноземної мови в ході ділової гри розвиваються різні сторони особистості студента-менеджера, що сприяє росту їхньої професійної компетентності. Окрім цього, ділові ігри сприяють розвитку емпатії студентів, оскільки дають можливість поставити себе на місце іншої людини, зрозуміти її позицію, а також прийняти рішення від її особи. Перерахованні вміння не тільки розвивають особистість студента, роблячи його більш розуміючим, уважним, але й оптимізують діяльність менеджера як професіонала.

Завдяки практиці проведення занять із використанням ділової гри відбувається удосконалення та активізація навчального процесу, стимулюється пізнавальна активність і розвивається творчість, мислення, уява, формується експертна та крос-культурна компетенція студентів.